

Samenstelling

PE-examen

Adviseur Pensioen

WFT-VAKBEKWAAMHEID 2018

College Deskundigheid Financiële Dienstverlening

Januari 2018, Den Haag

Inhoudsopgave

Toelichting	3
Kenmerken	5
Toetsmatrijs.....	6
Ontwikkelingen Basis	8
Ontwikkelingen Vermogen.....	16
Ontwikkelingen Pensioen.....	23

Toelichting

Financieel adviseurs die hun beroepskwalificatie geldig willen houden, moeten in een vastgestelde periode PE-examen doen. De huidige periode loopt van 1 april 2017 tot 1 april 2019. Jaarlijks worden de PE-examens als gevolg van ontwikkelingen aangepast.

In dit document vindt u de volgende informatie over het PE-examen Adviseur Pensioen 2018: de kenmerken van het examen, de toetsmatrijs en de ontwikkelingen met bijbehorende toetstermen.

Toelichting Kenmerken

- In dit document vindt u onder het kopje *Kenmerken* meer informatie over
 - de tijdsduur,
 - het aantal examenvragen,
 - het aantal punten dat behaald kan worden,
 - de zak/slaaggrens en
 - het aantal K/B-vragen en het aantal V/C-vragen.
- De PE-examens bestaan uit twee onderdelen: een deel met K/B-vragen en een deel met V/C-vragen.

De K/B-vragen toetsen theoretische kennis, feitenkennis en inzicht in informatie. De K/B-vragen en de bijbehorende antwoorden zijn relatief kort. Er kan met deze vragen maximaal 1 punt worden behaald.

De V/C-vragen toetsen bijvoorbeeld het toepassen van kennis, het oplossen van problemen, de wijze van communiceren en het verzamelen of het beoordelen van informatie. Dit onderdeel bestaat uit een aantal casussen waarin een klantsituatie wordt geschetst. Over elke casus worden één of meerdere vragen gesteld. Per V/C-vraag kunnen maximaal 2 punten worden behaald.
- De huidige initiële examens bestaan nog uit een derde onderdeel, namelijk professioneel gedrag (PG). In de PE-examens komt PG niet voor als een apart onderdeel. PG toetstermen kunnen echter nog wel bevraagd worden als deze zijn gekoppeld aan een ontwikkeling. Vragen met een PG toetsterm vallen in de PE-examens onder het onderdeel V/C. Ook voor deze vragen geldt dat er maximaal 2 punten per vraag kunnen worden behaald.

Toelichting Toetsmatrijs

- De PE-examens worden geconstrueerd aan de hand van een toetsmatrijs. De toetsmatrijs geeft aan in welke verhoudingen de verschillende modules en de onderdelen K/B en V/C in het examen terugkomen en welke ontwikkelingen hierbij horen. Hierbij is gebruik gemaakt van percentages die aangeven hoeveel procent van het totaal aantal te behalen punten gehaald kan worden per onderdeel.
- De percentages die in de toetsmatrijs gebruikt worden, zijn afgerond op 5%. In werkelijkheid kunnen de verhoudingen daarom een paar procent verschillen.
- De toetsmatrijs voor het PE-examen Adviseur Pensioen 2018 vindt u onder het kopje *Toetsmatrijs*.

Toelichting Ontwikkelingen

- In de PE-examens komen de relevante, actuele ontwikkelingen aan bod die van toepassing zijn op de adviespraktijk binnen de betreffende beroepskwalificatie. Deze ontwikkelingen zijn niet ouder dan drie jaar. De examens meten of u de ontwikkelingen binnen uw beroepskwalificatie uit deze periode heeft bijgehouden en of u deze kunt toepassen.
- De ontwikkelingen binnen de module(s) waaruit de beroepskwalificatie bestaat, vormen een integraal examen. Voor het PE-examen Adviseur Pensioen houdt dit in dat de ontwikkelingen worden getoetst vanuit de modules Basis, Vermogen en Pensioen.
- De ontwikkelingen worden getoetst aan de hand van één of meerdere toetstermen die aan de betreffende Wft-modules zijn gekoppeld.
- Voor een overzicht van de eind- en toetstermen die gelden vanaf 1 april 2018 verwijzen wij u naar onze website (www.cdfd.nl).
- In dit document vindt u onder de kopjes *Ontwikkelingen Basis*, *Ontwikkelingen Vermogen* en *Ontwikkelingen Pensioen* een overzicht van alle ontwikkelingen en de bijbehorende toetstermen waarop het PE-examen Adviseur Pensioen 2018 is gebaseerd.

Kenmerken

Beroepskwalificatie:	Adviseur Pensioen
Modules:	Basis, Vermogen en Pensioen
Tijdsduur:	75 minuten
Examenvragen:	24 vragen
Aantal punten:	32 punten
Zak/slaaggrens:	68% van het maximaal te behalen punten
Aantal K/B vragen:	16 vragen (16 punten)
Aantal V/C vragen:	8 vragen (16 punten)

Toetsmatrijs

Taxonomie code	Aandeel taxonomie code in totaalscore	Module Onderdeel	Bijbehorende ontwikkelingen	Aandeel module onderdeel in totaalscore
KB	50%	Ontwikkelingen Basis	<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen pensioen fonds • Beloningsbeleid financiële ondernemingen • Box 3 • Breed moratorium • Crowdfunding • Identificeren met iDIN • Inkeerregeling • Invoering Common Reporting Standard • Kifid • Leefgeldrekening voor mensen met problematische schulden • Levenlanglerenkrediet • Mogelijkheid verlengen WW-duur naar 38 maanden • Payment Services Directive (PSD) II • Private Lease • Regeling Verzekeringskaarten en IPID • Sanctiewet en ultimate beneficial owners (UBO) • Solvency II • Studieschuld • Telecom krediet • Tuchtrect banken • Verhoging AOW leeftijd • Wet bescherming erfgenamen tegen schulden • Wet werk en zekerheid • Wijziging depositogarantiestelsel • Wijziging huwelijksvermogensrecht • Wijziging registratiegrenzen BKR • Wijzigingen eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling 	15%
		Ontwikkelingen Vermogen	<ul style="list-style-type: none"> • Afkoopregeling voor lijfrenten bij langdurige arbeidsongeschiktheid • Defiscalisering krachtens erfrecht verkregen vruchtgebruik en bloot eigendom en aanvullend besluit toerekening verbonden schulden aan krachtens erfrecht verkregen vruchtgebruik • Dubbele uitkeringsvrijstelling kapitaalverzekeringen voor fiscale partners • Gevolgen wijziging huwelijksvermogensrecht • Introductie Essentiële-informatiedocument (Eid) • Investeerderstoets crowdfunding • Invoering van MiFID II • Invoering Wet verbeterde premieregeling (Wvp) • Kostendelersnorm Participatiewet • Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar • Toepassing risicometer beleggen • Vervallen minimumwaarderingsregel bij afkoop lijfrente 	15%

			<ul style="list-style-type: none"> • Vervallen tijdsklemmen kapitaalverzekeringen • Vrijlating lijfrenteopbouw voor vermogenstoets bijstandsgerechtigde • Wet bevordering vrijwillige voortzetting pensioenopbouw • Wet uitfasering Pensioen in eigen beheer • Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd • Wijzigingen eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling • Wijzigingen Nrgfo 	
		Ontwikkelingen Pensioen	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassing eventtoets en kostprijsstaffel in besluit premie- en kapitaal- overeenkomsten • Apf en bpf als pensioenuitvoerders in Wft • Fiscale maatregelen inzake Pensioen • Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar • Voorwaarden individuele waardeoverdracht pensioen en bijbetalingsverplichting • Wet op de ondernemingsraden i.v.m. instemmingsrecht • Wet uitfasering Pensioen Eigen beheer • Wet verbeterde premieregeling • Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd 	20%
VC	50%	Ontwikkelingen Basis	<ul style="list-style-type: none"> • Box 3 • Breed moratorium • Internationale regelgeving rondom privacy • Invoering Common Reporting Standard • Kifid • Payment Services Directive (PSD) II • Regeling Verzekeringskaarten en IPID • Sanctiewet en ultimate beneficial owners (UBO) • Tuchtrect banken 	5%
		Ontwikkelingen Vermogen	<ul style="list-style-type: none"> • Dubbele uitkeringsvrijstelling kapitaalverzekeringen voor fiscale partners • Gevolgen wijziging huwelijksvermogensrecht • Internationale regelgeving rondom privacy • Introductie Essentiële-informatiedocument (Eid) • Invoering Wet verbeterde premieregeling (Wvp) • Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar • Toepassing risicometer beleggen • Verplicht gebruik Pensioen 1-2-3 • Vervallen tijdsklemmen kapitaalverzekeringen • Wet bevordering vrijwillige voortzetting pensioenopbouw • Wet uitfasering Pensioen in eigen beheer • Wijzigingen eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling • Wijzigingen Nrgfo 	5%
		Ontwikkelingen Pensioen	<ul style="list-style-type: none"> • Apf en bpf als pensioenuitvoerders in Wft • Internationale regelgeving rondom privacy • Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar • Voorwaarden individuele waardeoverdracht pensioen en bijbetalingsverplichting • Wet uitfasering Pensioen Eigen beheer • Wet verbeterde premieregeling • Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd 	40%

Ontwikkelingen Basis

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Algemeen pensioenfonds	<p>Op 1 januari 2016 is de Wet algemeen pensioenfonds in werking getreden, waarmee het algemeen pensioenfonds (apf) is geïntroduceerd.</p> <p>De kandidaat kan op hoofdlijnen omschrijven wat een algemeen pensioenfonds is.</p> <p>Extra informatie: <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2015/12/23/klijnsma-oprichten-algemeen-pensioenfonds-per-1-januari-2016-mogelijk </p>	1d.19*
Beloningsbeleid financiële ondernemingen	<p>Op 7 februari 2015 is de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen (Wbfo) in werking getreden, waarmee onder meer de mate van beloningen voor bestuurders is vastgelegd en meer regels zijn vastgelegd rondom de variabele bonussen en de vertrekpremies bij financiële instellingen.</p> <p>De kandidaat kan benoemen dat met de Wbfo wordt beoogd financiële ondernemingen te verplichten tot het voeren van een beheerst beloningsbeleid en dat excessieve variabele beloningen aan banden worden gelegd.</p> <p>Extra informatie: <ul style="list-style-type: none"> • https://www.afm.nl/nl-nl/nieuws/2015/okt/faq-beloningsbeleid </p>	1f.33
Box 3	<p>Sinds 1 januari 2017 geldt er een andere berekeningssystematiek voor box 3 van de inkomstenbelasting. Daarnaast is het heffingsvrije vermogen verhoogd.</p> <p>De kandidaat kan de nieuwe berekeningssystematiek voor box 3 uitleggen en een eenvoudige berekening maken.</p> <p>Extra informatie: <ul style="list-style-type: none"> • https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/privé/vermogen_en_aanmerkelijk_belang/vermogen/belasting_betalen_over_uw_vermogen/grondslag_sparen_en_beleggen/berekening-belasting-over-inkomen-uit-vermogen-over-2018 </p>	1a.8; 2a.1; 3d.2
Breed moratorium	<p>Op 1 april 2017 is het Besluit breed moratorium in werking getreden, waarmee een afkoelingsperiode is ingevoerd voor natuurlijke personen ter stabilisering van hun financiële situatie.</p> <p>De kandidaat kan aangeven dat er voor natuurlijke personen een mogelijkheid bestaat tot een adempauze bij schuldproblemen en benoemen welke mogelijkheden er zijn voor doorverwijzing.</p>	1c.27*; 3b.1; 4a.2

* Deze toetsterm is gewijzigd ten opzichte van 1 april 2017.

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
	<p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2017/03/08/een-adempauze-om-uit-de-schuldenspiraal-te-komen 	
Crowdfunding	<p>De laatste jaren nemen steeds meer consumenten deel aan crowdfunding projecten, zowel aan de financieringskant als aan de beleggingskant.</p> <p>De kandidaat kan benoemen dat crowdfunding een wijze van (alternatieve) financiering of beleggen is.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/onderwerpen/crowdfunding-overig 	1b.17; 1c.5
Identificeren met iDIN	<p>iDIN is een dienst op het gebied van online inloggen en identificeren. iDIN was al beschikbaar voor overheidsinstellingen, maar komt nu ook beschikbaar voor andere organisaties. Klanten kunnen zich met deze dienst van banken bij andere organisaties online identificeren door de inlogmiddelen van hun eigen bank te gebruiken.</p> <p>De kandidaat kan het begrip iDIN omschrijven en aangeven wat het doel is van iDIN.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.betalvereniging.nl/giraal-en-online-betalen/idin/ 	1a.9
Inkeerregeling	<p>Sinds 1 juli 2016 is de boete bij vrijwillige verbetering van verzwegen vermogen (de Inkeerregeling) verhoogd van 60% naar 120%.</p> <p>Sinds 1 januari 2018 is het niet meer mogelijk om zonder boete verzwegen vermogen in het buitenland vrijwillig te verbeteren.</p> <p>De kandidaat kan de boete bij vrijwillige verbetering van verzwegen vermogen benoemen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prime/vermogen+en+aanmerkelijk+belang/vermogen+in+een+ander+land/inkomen+vermogen+alsnog+aangeven/wat+betaalt+u+bij+vrijwillige+verbetering/boete+bij+vrijwillige+verbetering/boete+bij+vrijwillige+verbetering 	1a.8
Internationale regelgeving rondom privacy	<p>Per 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Vanaf die datum geldt dezelfde privacywetgeving in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens geldt dan niet meer en wordt vervangen. De AVG biedt op sommige vlakken de nationale wetgever de mogelijkheid bepalingen in het leven te roepen. Voor zover dat niet het geval is heeft de AVG rechtstreekse werking per voornoemde datum.</p> <p>De kandidaat kent de ontwikkeling, kent de gevolgen ervan binnen</p>	4a.5

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
	<p>zijn eigen vakgebied en kan deze toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/europese-privacywetgeving 	
<p>Invoering Common Reporting Standard</p>	<p>Sinds 1 januari 2016 stellen financiële instellingen het fiscale woon- of vestigingsland van hun klanten vast aan de hand van het formulier Bepalen fiscaal inwonerschap. Dat doen die instellingen volgens wettelijke identificatievoorschriften. Deze financiële gegevens worden uitgewisseld tussen de belastingdiensten.</p> <p>De kandidaat kan uitleggen hoe en waarom de fiscale woon- en verblijfplaats van klanten van financiële instellingen wordt vastgesteld.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/internationaal/vermogen/common_reporting_standard/ 	<p>1b.2; 2d.1</p>
<p>Kifid</p>	<p>Het Kifid heeft de afgelopen jaren haar dienstverlening verbeterd, om consumenten beter te begeleiden in de klachtenprocedure.</p> <p>De kandidaat kan het doel van het digitale klachtenloket benoemen, de uitbreiding van het klachtenbegrip omschrijven en de meer sturende en actieve rol van het Kifid in de klachtenprocedure uitleggen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.kifid.nl/nieuws/betere-begeleiding-consumenten-in-de-klachtenprocedure-bij-kifid/134 	<p>1f.5; 3c.1</p>
<p>Leefgeldrekening voor mensen met problematische schulden</p>	<p>De NVB heeft met haar leden afgesproken om de leefgeldrekening niet meer te blokkeren om andere redenen dan (vermoedelijke) fraude of misbruik van de rekening. Het doel van deze afspraak is om de gebruiker van de leefgeldrekening in staat te stellen zijn eigen beheer over zijn geldstromen weer te leren gebruiken zodat geen schulden meer ontstaan.</p> <p>De kandidaat kan aangeven wat het doel is van een leefgeldrekening en benoemen wat de belangrijkste kenmerken van een leefgeldrekening zijn.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2016/04/14/kamerbrief-met-brief-nvb-over-blokkade-leefgeldrekening 	<p>1b.1</p>

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Levenlanglerenkrediet	<p>Op 1 augustus 2017 is het levenlanglerenkrediet geïntroduceerd door de DUO. Het levenlanglerenkrediet is bedoeld voor studenten die jonger zijn dan 55 jaar die geen recht hebben op studiefinanciering. Met deze regeling wordt studeren op latere leeftijd gestimuleerd.</p> <p>De kandidaat kan op hoofdlijnen het levenlanglerenkrediet omschrijven en de voorwaarden benoemen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/hoger-onderwijs/vraag-en-antwoord/wat-is-het-levenlanglerenkrediet 	1a.10; 1c.5; 1c.11
Mogelijkheid verlengen WW-duur naar 38 maanden	<p>De WW-duur is in de Wet werk en zekerheid verkort van maximaal 38 tot maximaal 24 maanden. De wet gaf ruimte voor het repareren van deze korting door de sociale partners. Reparatie is nu mogelijk via een speciaal daarvoor opgericht fonds, de Stichting PAWW. Voor de werknemers van aangesloten werkgevers biedt de Stichting PAWW een aanvulling van maximaal 14 maanden.</p> <p>De kandidaat kan benoemen dat deze reparatiemogelijkheid bestaat.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • www.spaww.nl 	1d.7; 1d.9
Payment Services Directive (PSD) II	<p>De richtlijn Payment Services Directive (PSD II) heeft als doel meer innovatie, meer veiligheid en meer concurrentie in het Europese betalingsverkeer. In de loop van 2018 wordt de richtlijn opgenomen in de Nederlandse wetgeving.</p> <p>Als gevolg van de PSD II kan een rekeninghouder derde partijen (dienstverleners) uit de hele EU onder bepaalde voorwaarden elektronisch toegang verlenen tot zijn betaalrekening. Die dienstverleners kunnen na toestemming van de rekeninghouder betalingen vanaf die betaalrekening opstarten of rekeninginformatie ophalen.</p> <p>Daarnaast mogen winkels, webshops en andere bedrijven in de hele EU vanaf de invoeringsdatum geen extra kosten meer in rekening brengen bij consumenten voor betalingen met pinpas of gangbare creditkaart.</p> <p>De kandidaat kan omschrijven wat het doel is van PSD II. De kandidaat kan omschrijven dat en onder welke voorwaarden derde partijen toegang kunnen krijgen tot de betaalrekening van een klant. De kandidaat kan omschrijven voor welke betalingen consumenten geen extra kosten meer hoeven te betalen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.betalvereniging.nl/aandachtsgebieden/maatschappij-politiek-en-wetgeving/psd2/ 	1b.4; 1b.5; 1b.11; 3d.1

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Private Lease	<p>Private lease wordt door de AFM gezien als huur en is dus geen vorm van consumptief krediet voor de Wft. Private lease kan desondanks wel worden geregistreerd bij het BKR.</p> <p>De kandidaat kan omschrijven wanneer en hoe private lease wordt geregistreerd bij het BKR.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.bkr.nl/consumenten/private-lease-autofinanciering/private-lease-en-bkr/ 	1a.10
Regeling Verzekeringskaarten en IPID	<p>Vanaf 2018 moeten Europese verzekeraars voor schadeverzekeringen een Insurance Product Information Document (IPID) aanbieden. Het IPID lijkt erg op de Nederlandse verzekeringskaart, omdat de inhoud voor het grootste gedeelte is afgeleid van de Nederlandse versie. De Nederlandse verzekeringskaart wordt sinds 1 januari 2017 al verplicht aangeboden op de websites van verzekeraars.</p> <p>De kandidaat kan het volgende over de verzekeringskaart en het IPID in hoofdlijnen omschrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat het doel is. - Wat de inhoud is. - Waar deze beschikbaar is. - Welke aanpassingen er zijn van de verzekeringskaart ten opzichte van het IPID. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.verzekeraars.nl/publicaties/actueel/verzekeringskaart-staan-model-voor-europese-standaard • https://www.insuranceeurope.eu/insurance-product-information-document-mock-ups 	1f.2*; 1f.4; 3b.1
Sanctiewet en ultimate beneficial owners (UBO)	<p>Als gevolg van de Europese richtlijn 2015/849 wordt in 2018 het UBO (Ultimate Beneficial Owner)-register ingesteld ter bescherming van de integriteit van het financieel stelsel tegen het witwassen van geld en terrorismefinanciering.</p> <p>De kandidaat kan het doel van het UBO-register omschrijven en benoemen in welk geval het UBO-register dient te worden geraadpleegd.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2017/03/31/nieuwe-stap-in-strijd-tegen-witwassen-en-terrorismefinanciering 	1a.9; 1b.3; 2b.1; 3d.1; 4a.3; 4a.5

* Deze toetsterm is gewijzigd ten opzichte van 1 april 2017.

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Solvency II	<p>Op 1 januari 2016 is Solvency II, het nieuwe, risicogebaseerde Europese toezichttraamwerk voor verzekeraars, in werking getreden.</p> <p>De kandidaat kan benoemen dat kleine schadeverzekeraars en natura uitvaartverzekeraars onder bepaalde voorwaarden niet onder de Solvency II-richtlijn vallen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.toezicht.dnb.nl/2/50-202376.jsp 	1f.13
Studieschuld	<p>Op 1 september 2015 is de Wet Studievoorschot voor het hoger onderwijs in werking getreden, waarmee de basisbeurs en de bijverdiengrens zijn afgeschaft en de aanvullende beurs is opgehoogd.</p> <p>De kandidaat kan op hoofdlijnen het nieuwe leenstelsel omschrijven.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/studiefinanciering 	1a.3
Telecom krediet	<p>Op 13 juni 2014 heeft de Hoge Raad bepaald dat telecomkredieten onder de Wft vallen.</p> <p>De kandidaat kan benoemen dat een telecomkrediet wordt gezien als een consumptief krediet en dat een telecomkrediet boven de €250 sinds 1 mei 2017 wordt geregistreerd bij het BKR.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.afm.nl/nl-nl/nieuws/2016/apr/toezicht-telecomaanbieders 	1a.10; 1c.2
Tuchtrecht banken	<p>Op 1 april 2015 is de wettelijk verplichte Bankierseed ingegaan. Aan de eed is een gedragscode verbonden. Wie deze overtreedt, kan tuchtrechtelijk aangesproken worden.</p> <p>De kandidaat kan de Stichting Tuchtrecht Banken benoemen, de rol ervan omschrijven en de meldingsprocedure omschrijven ingeval de gedragscode van de Bankierseed wordt overtreden door een bankmedewerker.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.tuchtrechtbanken.nl/ 	1f.5; 3c.1
Verhoging AOW leeftijd	<p>Sinds 1 januari 2016 is de AOW-gerechtigde leeftijd versneld verhoogd naar 67 jaar in 2021. Vanaf 2022 zal de AOW-gerechtigde leeftijd gekoppeld worden aan de gemiddelde resterende levensverwachting.</p> <p>De kandidaat kan deze wijziging en de gevolgen ervan beschrijven.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.svb.nl/int/nl/aow/wat_is_de_aow/wanneer_aow/ 	1a.3; 1d.8; 1d.9; 1e.6

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Wet bescherming erfgenamen tegen schulden	<p>Op 1 september 2016 is de Wet bescherming erfgenamen tegen schulden in werking getreden, waardoor erfgenamen hun privévermogen beter kunnen beschermen tegen een onverwachte schuld uit een erfenis.</p> <p>De kandidaat kan omschrijven in welke gevallen er sprake is van zuivere aanvaarding.</p> <p>De kandidaat kan omschrijven hoe de erfgenaam kan verzoeken om beneficiare aanvaarding als de erfgenaam na zuivere aanvaarding geconfronteerd wordt met een onbekende schuld van de erflater.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2016/06/07/steun-in-de-eerste-kamer-voor-betere-bescherming-erfgenaam • http://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0002761&boek=4&titelde=6&afdeling=2&artikel=192&z=2016-09-01&g=2016-09-01 • http://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0002761&boek=4&titelde=6&afdeling=2&artikel=194a&z=2016-09-01&g=2016-09-01 	1a.5
Wet werk en zekerheid	<p>De Wet werk en zekerheid omvat regels voor werk, ontslag en WW. Deze wijzigingen zijn gefaseerd ingevoerd.</p> <p>De kandidaat moet het volgende weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat de ketenbepaling inhoudt. - Wat de voorgeschreven route voor ontslag is. - Wat de transitievergoeding inhoudt. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2015/06/04/wwz-transitievergoeding 	1d.7;1d.9
Wijziging depositogarantiestelsel	<p>Sinds 26 november 2015 geldt een nieuw, vooraf gefinancierd depositogarantiestelsel (DGS). Nederland heeft hiermee de Europese DGS-richtlijn geïmplementeerd. De Nederlandsche Bank (DNB) voert het nieuwe stelsel uit. Door de implementatie van de richtlijn is het Nederlandse depositogarantiestelsel meer risicogebaseerd. Financiële instellingen dragen in het nieuwe depositogarantiestelsel vooraf premies af aan het nieuwe DGS-fonds.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.dnb.nl/resolutie/depositogarantiestelsel/index.jsp • https://www.dnb.nl/nieuws/nieuwsoverzicht-en-archief/persberichten-2015/dnb334375.jsp 	1b.20; 1b.21
Wijziging huwelijksvermogensrecht	<p>Op 1 januari 2018 is de Wet beperking wettelijke gemeenschap van goederen in werking getreden. Voor stellen die zonder voorwaarden trouwen of een geregistreerd partnerschap aangaan geldt dan automatisch de beperkte gemeenschap van goederen.</p> <p>De kandidaat kan in hoofdlijnen omschrijven wat er is gewijzigd aan het huwelijksvermogensrecht en wat het gevolg is voor de</p>	1a.4; 1c.7; 1c.22

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
	<p>gemeenschap van goederen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/trouwen-samenlevingscontract-en-geregistreerd-partnerschap/vraag-en-antwoord/waar-heb-ik-recht-op-als-ik-trouw-in-gemeenschap-van-goederen 	
Wijziging registratiegrenzen BKR	<p>Sinds 1 december 2016 is de kredietinformatie bij het BKR gewijzigd, waaronder een verlaging van de registratiegrens, een verhoging van de bovengrens te registreren schulden en een inkorting van de minimale looptijd van een krediet. Daarbij heeft het BKR per 1 januari 2017 twee nieuwe codes geïntroduceerd.</p> <p>De kandidaat kan omschrijven wanneer een krediet bij het BKR geregistreerd wordt.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.bkr.nl/consumenten/kredietinformatie-per-1-december/ 	1a.10
Wijzigingen eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling	<p>Sinds 1 januari 2017 geldt er een hogere eenmalig verhoogde vrijstelling bij schenking ten behoeve van de eigen woning.</p> <p>De kandidaat kan de hoogte van de vrijstelling benoemen, omschrijven wie ervan gebruik kan maken en welke leeftijdsbegrenzing er van toepassing is.</p>	1a.6

Ontwikkelingen Vermogen

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Afkoopregeling voor lijfrenten bij langdurige arbeidsongeschiktheid	<p>Vanaf 1 januari 2015 is het voor langdurig arbeidsongeschikten onder bepaalde voorwaarden mogelijk om lijfrentes af te kopen, zonder dat er reviserende in rekening wordt gebracht.</p> <p>De kandidaat kent deze voorwaarden en kan deze toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Wet op de Inkomstenbelasting 2001, artikel 3.133 lid 9. •Uitvoeringsregeling Inkomstenbelasting 2001, artikel 18. 	1b.2; 1o.1
Defiscalisering krachtens erfrecht verkregen vruchtgebruik en bloot eigendom en aanvullend besluit toerekening verbonden schulden aan krachtens erfrecht verkregen vruchtgebruik	<p>In bepaalde vruchtgebruik situaties wordt bij de langstlevende ouder de volledige waarde van de goederen in aanmerking genomen. Het blooteigendom van het kind wordt niet tot de bezittingen in box 3 gerekend. Een voorwaarde voor deze defiscalisering is dat het vruchtgebruik juridisch moet zijn gevestigd. In de praktijk is gebleken dat de nabestaanden na het overlijden van de nalatenschap te weinig tijd hebben om het vruchtgebruik in juridisch opzicht te laten vestigen. Per 28 mei 2015 is met terugwerkende kracht tot 1 januari 2012 goedgekeurd dat de defiscalisering onder voorwaarden geldt vanaf de eerste peildatum voor box 3 ná het overlijden van de nalatenschap. Dit is opgenomen in een Besluit van 8 mei 2015.</p> <p>De kandidaat kent de voorwaarden hiervoor, kan de gevolgen van deze ontwikkeling benoemen en weet deze toe te passen. De kandidaat is tevens op de hoogte van de inhoud van een aanvullend besluit, waarin is bepaald dat schulden die zijn verbonden aan krachtens erfrecht verkregen vruchtgebruik op goederen bij de vruchtgebruiker in aanmerking worden genomen als schulden in box 3.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Staatscourant 2015, nr.13801: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2015-13801.html •Besluit BLKB 2015-409M. •Wet Inkomstenbelasting 2001, artikel 5.4 lid 3 en 4. •Aanvullend besluit van 31 oktober 2016, nr. 2016-113962: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-765.html 	1m.2
Dubbele uitkeringsvrijstelling kapitaalverzekeringen voor fiscale partners	<p>Sinds 1 januari 2016 is het voor fiscaal partners onder bepaalde voorwaarden mogelijk om bij een uitkering van een kapitaalverzekering waarbij slechts een van de partners op de polis vermeld staat, toch gebruik te maken van de uitkeringsvrijstelling</p>	1m.1; 1o.1 ; 2g.2

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
	<p>van beide partners.</p> <p>De kandidaat kan deze ontwikkeling toe kan passen. De kandidaat weet wanneer er sprake kan zijn van fiscaal partnerschap. De kandidaat houdt ook rekening met de mogelijkheid tot het verzoeken van een ambtshalve vermindering.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Besluit van 4 februari 2016: BLKB 2016/33M. 	
<p>Gevolgen wijziging huwelijksvermogensrecht</p>	<p>Per 1 januari 2018 geldt de Wet beperking van de wettelijke gemeenschap van goederen voor nieuw te sluiten huwelijken. Voortaan blijft het voorhuwelijks privévermogen en de ontvangen schenkingen en erfenissen die tijdens het huwelijk worden ontvangen, ook na het huwelijk tot het privévermogen van de betreffende echtgenoot behoren. Deze aanpassing plaatst de uitsluitingsclausule in een ander daglicht, er zal in meer gevallen sprake zijn van een insluitingsclausule, maar ook van vergoedingsrechten en bewijsvermoeden.</p> <p>De kandidaat kent de gevolgen van deze ontwikkeling en kan deze toepassen. Hierbij gaat het uitdrukkelijk om de gevolgen voor de vermogenspositie van de klant.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staatsblad 2017, nr.177. • Staatsblad 2017, nr.178. 	<p>1b.5; 1b.8; 1m.8; 2c.1; 3a.2; 2d.2; 2g.10; 2i.2</p>
<p>Internationale regelgeving rondom privacy</p>	<p>Per 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Vanaf die datum geldt dezelfde privacywetgeving in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens geldt dan niet meer en wordt vervangen. De AVG biedt op sommige vlakken de nationale wetgever de mogelijkheid bepalingen in het leven te roepen. Voor zover dat niet het geval is heeft de AVG rechtstreekse werking per voornoemde datum.</p> <p>De kandidaat kent de ontwikkeling, kent de gevolgen ervan binnen zijn eigen vakgebied en kan deze toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/europese-privacywetgeving 	<p>4a.2; 4b.2</p>
<p>Introductie Essentiële-informatiedocument (Eid)</p>	<p>Met ingang van 1 januari 2018 geldt voor een groot aantal producten met een beleggingscomponent de Europese verordening PRIIP's. Deze verordening heeft tot doel de transparantie van beleggingsproducten te vergroten, ter bescherming van de</p>	<p>1k.3; 1i.4; 1l.4; 2a.4; 2g.8</p>

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
	<p>belegger. Dit gebeurt door de invoering van het Essentiële-informatiedocument (Eid). Het Eid vervangt de financiële bijsluiter per 1 januari 2018. In de verordening zijn normen opgenomen voor de inhoud de presentatie, de evaluatie, de herziening van het Eid en de voorwaarden voor het voldoen aan het vereiste om het Eid te verstrekken.</p> <p>De kandidaat kent deze normen en voorwaarden en kan het Eid uitleggen en toelichten.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Staatsblad 2017, nr.266. •Gedelegeerde verordening (EU) 2017/653 van 8 maart 2017 tot aanvulling van verordening (EU) nr.1286/2014 van het Europees Parlement en de Raad. •Publicatieblad van de Europese Unie L100 (60e jaargang, 12 april 2017). 	
Investeerderstoets crowdfunding	De adviseur Vermogen adviseert niet zelf over crowdfunding. De adviseur Vermogen kent wel de grens van € 500 waarboven een crowdfunding-investeerderstoets afgenomen moet worden conform voorschrift van de AFM. Met deze toets wordt vastgesteld in hoeverre een potentiële investeerder kennis en ervaring heeft met crowdfunding en de risico's daarvan begrijpt.	11.8; 11.9
Invoering van MiFID II	Per 3 januari 2018 wordt MiFID II ingevoerd. Van de kandidaat wordt verwacht dat hij weet wat het doel van MiFID II is en op hoofdlijnen kan beschrijven wat MiFID II inhoudt.	1b.13; 1b.16
Invoering Wet verbeterde premieregeling (Wvp)	<p>Per 1 september 2016 is de Wet verbeterde premieregeling (Wvp) ingevoerd. Hierdoor heeft een deelnemer aan een pensioenregeling op basis van een kapitaal- of premieovereenkomst het recht om het pensioenkapitaal in de uitkeringsfase (deels) risicodragend te beleggen. De hoogte van de pensioenuitkeringen is dan minder afhankelijk van de rentestand op de pensioeningangsdatum. Van de kandidaat wordt verwacht dat hij de kansen en risico's kent die verband houden met het doorbeleggen in de uitkeringsfase en het aankopen van een variabele uitkering (in plaats van een vaste uitkering). De kandidaat weet onder welke voorwaarden een werknemer met een pensioenregeling sinds de invoering van de Wvp mag shoppen met zijn pensioenkapitaal.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staatsblad 2016 nr. 248 Wet van 23 juni 2016 tot wijziging van de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet op de loonbelasting 1964 in verband met verbetering van premieregelingen (Wet verbeterde premieregeling). 	1b.1; 2d.3; 3b.3

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Kostendelersnorm Participatiewet	<p>In de Participatiewet is sinds 1 januari 2016 het begrip kostendelende medebewoner opgenomen. Dit heeft invloed op de kostendelersnorm die geldt voor een bijstandsgerechtigde en die sinds 2015 geldt. De kandidaat weet wat de kostendelersnorm inhoudt en wanneer er al dan niet sprake is van een kostendelende medebewoner.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Artikel 19a Participatiewet 	1b.9
Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar	<p>Per 1 januari 2018 gaat de pensioenrichtleeftijd (werknemerspensioen) naar 68 jaar.</p> <p>Van de kandidaat wordt verwacht dat hij weet wat de gevolgen hiervan zijn voor de formules voor het berekenen van de jaarruimte. De kandidaat is op de hoogte van de afwijking tussen de pensioenrichtleeftijd en de AOW-leeftijd en kan aan de klant de gevolgen voor de opbouw en afbouw van vermogen hiervan uitleggen aan een klant. Hierbij houdt de kandidaat rekening met de gevolgen van het eventueel handhaven van een eerdere ingangsdatum van het werknemerspensioen dan 68 jaar.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staatsblad 2016 nr. 549 Besluit van 21 december 2016 tot wijziging van enige wetten en uitvoeringsbesluiten op het gebied van de belastingen. • Belastingdienstpensioensite, Vraag & Antwoord 17-012 d.d. 170317. 	1b.1; 2d.3; 3b.3
Toepassing risicometer beleggen	<p>De AFM heeft in september 2015 (nadien is hier een aantal keer een update van gepubliceerd) een leidraad 'Informatie over risicoprofielen' opgesteld waarin het gebruik van een uniforme risicometer beleggen wordt toegejuicht. Deze risicometer is ontwikkeld door de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). Het doel van deze risicometer is om particuliere beleggers te helpen bij het vergelijken van de verschillende risicoprofielen van beleggingsportefeuilles van de verschillende aanbieders. Leden van de NVB en andere partijen, kunnen op vrijwillige basis van de risicometer gebruik maken. Sinds 1 mei 2016 passen 13 beleggingsinstellingen in Nederland de risicometer toe.</p> <p>De kandidaat kent deze meter en kan deze uitleggen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.nvb.nl/thema-s/sparen-lenen-beleggen/5160/risicometer-beleggen.html • https://www.nvb.nl/nieuws/244/banken-maken-risicoprofielen- 	1b.15; 1b.16; 1g.6; 1l.13; 2f.1;

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
	<p>beleggingsportefeuille-beter-vergelijkbaar.html</p> <ul style="list-style-type: none"> •Leidraad AFM 'Informatie over risicoprofielen', hoofdstuk 3 'De risicometer'. 	
<p>Verplicht gebruik Pensioen 1-2-3</p>	<p>Op 1 juli 2015 is de Wet pensioencommunicatie ingegaan. Het doel van deze wet is om de communicatie over pensioen te verbeteren en daarmee het pensioenbewustzijn bij deelnemers te verhogen. Onderdeel van de wet is Pensioen 1-2-3 dat ontwikkeld is door de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars in afstemming met het ministerie van SZW en de AFM. Pensioen 1-2-3 is een vaste vorm voor informatie over een pensioenregeling voor werknemers. Vanaf 1 juli 2016 moeten alle pensioenverzekeraars en pensioenfondsen Pensioen 1-2-3 gebruiken.</p> <p>De kandidaat kan in een klantsituatie de verschillende lagen binnen Pensioen 1-2-3 uitleggen en toelichten.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Staatsblad 2015 nr, 193 Wet van 20 mei 2015 tot wijziging van de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling in verband met verbetering van de pensioencommunicatie (Wet pensioencommunicatie). •www.pensioen123.nl 	2a.4; 2d.3
<p>Vervallen minimumwaarderingsregel bij afkoop lijfrente</p>	<p>Tot 12 september 2015 gold bij vroegtijdig afkopen van een lijfrente in de opbouwfase de minimumwaarderingsregel. Deze hield in dat de afkoopwaarde van een lijfrente die als aanmerking genomen moet worden als negatieve uitgave voor inkomensvoorzieningen minimaal gesteld moest worden op de totale inleg (betaalde premies). Deze minimumwaarderingsregel is per 1 januari 2016 afgeschaft. Vanaf nu geldt altijd de afkoopwaarde.</p> <p>De kandidaat kan deze ontwikkeling toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Staatscourant 2015, nr 29065. 	1m.1; 1o.1
<p>Vervallen tijdsklemmen kapitaalverzekeringen</p>	<p>Per 1 april 2017 zijn de tijdsklemmen voor de KEW, SEW en BEW vervallen. Aanvullend hierop geldt het besluit van 15 mei 2017 dat betrekking heeft op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gedeeltelijke afkoop; eerbiedigende werking voor bestaande overeenkomsten. - Overschrijding bandbreedte als gevolg van het aflopen van een rentevastperiode op de aan een KEW gekoppelde eigenwoningschuld. - Vervallen tijdsklemmen voor Brede Herwaarderingskapitaalverzekeringen. 	1m.1; 1o.1; 1o.2; 2g.2; 2g.5; 3d.2

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
	<p>- Premievrijmaking of verkorte premieduur voor een KEW.</p> <p>De kandidaat kan van deze ontwikkelingen aangeven wat de gevolgen zijn voor zijn adviespraktijk en deze gevolgen toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Amendement TK 34.553 nr. 15 op wetsvoorstel Overige Fiscale Maatregelen 2017 (OFM 2017). •Staatsblad (Stb.) 2017, nr.91. •Besluit 15 mei nr. 2017-81019: https://download.belastingdienst.nl/belastingdienst/docs/vrag_ant_w_overgangreg_ib8051z6fd.pdf 	
<p>Vrijlating lijfrenteopbouw voor vermogenstoets bijstandsgerechtigde</p>	<p>Per 1 april 2016 is de Participatiewet gewijzigd en geldt dat onder bepaalde voorwaarden lijfrenteopbouw vrij wordt gelaten voor de vermogenstoets bij het vaststellen van het recht op een bijstandsuitkering.</p> <p>De kandidaat kent deze voorwaarden en kan deze toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Staatsblad 2015 nr. 451 Wet vrijlating lijfrenteopbouw en inkomsten uit arbeid en bevordering vrijwillige voortzetting pensioenopbouw. 	1b.9
<p>Wet bevordering vrijwillige voortzetting pensioenopbouw</p>	<p>Een werknemer kan na ontslag onder bepaalde voorwaarden en gedurende maximaal tien jaar lang, de opbouw van zijn pensioen vrijwillig voortzetten. Voor 1 april 2016 moest de werknemer uiterlijk drie maanden na ontslag hiervoor een verzoek indienen bij de pensioenuitvoerder. Vanaf 1 april 2016 is deze termijn verlengd naar negen maanden.</p> <p>De kandidaat weet welke voorwaarden en beperkingen er gelden met betrekking tot de vrijwillige voortzetting van pensioenopbouw, en kan deze vervolgens toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Staatsblad 2015, nr.451 (Artikel II, wijziging Pensioenwet). 	1b,1; 1b.4; 2h.1
<p>Wet uitfasering Pensioen in eigen beheer</p>	<p>Per 1 januari 2017 is de Wet uitfasering Pensioen in eigen beheer in werking getreden. De directeur-grotoaandeelhouder die tot die tijd een pensioen in eigen beheer opbouwde, heeft een drietal mogelijkheden met betrekking tot dat pensioen.</p> <p>De kandidaat kent deze drie mogelijkheden met de bijbehorende voorwaarden en de fiscale en financiële gevolgen voor de privé situatie van de klant en kan deze kan toepassen.</p>	1c.4; 3d.2

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
	<p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Staatsblad 2017, nr.115. 	
<p>Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd</p>	<p>Per 1 januari 2016 is de Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd in werking getreden.</p> <p>De kandidaat weet wat de gevolgen zijn voor een werknemer die doorwerkt na het bereiken van zijn AOW-gerechtigde leeftijd in relatie tot ziekte, arbeidsongeschiktheid, ontslag en pensionering. Daarnaast kan de kandidaat deze gevolgen toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Staatsblad 2015, nr.376. 	<p>1b.1; 1b.9</p>
<p>Wijzigingen eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling</p>	<p>De kandidaat kan de gevolgen aangeven voor zijn adviespraktijk van de verhoogde eenmalige schenkingsvrijstelling voor een schenking voor de eigen woning die geldt per 1 januari 2017. De kandidaat kan deze gevolgen toepassen. De kandidaat houdt hierbij rekening met de geldende voorwaarden en de mogelijkheid om de schenking over meerdere jaren te verspreiden. Daarnaast kan de kandidaat het overgangsrecht toepassen in situaties dat in de jaren vóór 2017 reeds gebruik is gemaakt van de toen geldende eenmalige hoge schenkingsvrijstelling voor schenkingen van ouders aan kinderen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Staatscourant 2016, nr. 69005. 	<p>1m.7; 2d.2; 2g.3</p>
<p>Wijzigingen Nrgfo</p>	<p>Per 1 januari 2018 zijn enkele aanpassingen in de Nrgfo van kracht in verband met invoering van de Europese verordening PRIIPS, en de daarmee samenhangende afschaffing van de Financiële Bijsluiter. Er is een nieuwe risico-indicator voor complexe producten die onder de verordening vallen en voor derdepijlerpensioenproducten. De nieuwe afbeeldingen zijn te downloaden via www.afm.nl/reclameteksten. De inwerkingtreding PRIIPS en het afschaffen van de financiële bijsluiter heeft ook gevolgen voor de wijze waarop aanbieders van complexe producten mogen communiceren over de rendementen van hun producten in precontractuele informatie zoals reclame-uitingen en offertes.</p> <p>De kandidaat kent deze wijzigingen en kan de betekenis ervan aan een klant uitleggen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-72502.html •https://www.afm.nl/nl-nl/nieuws/2017/dec/wijziging-nrgfo 	<p>1f.1; 1f.3; 1f.4; 1g.6; 1g.8; 1g.10; 1l.4; 1l.8; 2f.1</p>

Ontwikkelingen Pensioen

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
Aanpassing eventtoets en kostprijsstaffel in besluit premie- en kapitaal-overeenkomsten	<p>De momenten waarop een eventtoets na 1-1-2017 dient plaats te vinden zijn ingeperkt. Daarnaast mag, als uit de eventtoets blijkt dat teveel premie is betaald, deze overwaarde ook aan de (voormalige) werkgever worden uitgekeerd.</p> <p>De kandidaat weet wanneer de eventtoets plaatsvindt en wat er met de eventuele overwaarde gebeurt.</p> <p>Extra informatie: <ul style="list-style-type: none"> • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-4421.html </p>	1h.1; 1h.3
Apf en bpf als pensioenuitvoerders in Wft	<p>De adviseur moet zijn kennis, vaardigheden en competenties uitbreiden vanwege de verschillen tussen de apf en bpf enerzijds en de verzekerde regeling anderzijds. Hij moet in staat zijn die verschillen en de daaruit volgende risico's en gevolgen voor werkgever en (oud-)deelnemer voldoende te duiden, zodat hij een passend advies kan geven.</p> <p>De kandidaat kent de kenmerken en risico's van het apf en bpf en neemt deze pensioenuitvoerders mee in het geven van een passend advies.</p>	1b.1; 1b.5; 1b.6; 1c.4; 1c.5; 1c.12; 1d.5; 1e.1; 1e.2; 1e.4; 1e.7; 1f.1 t/m 4; 1g.3 t/m 1g.12; 1h.1; 1h.2; 1h.4 t/m 1h.9; 1h.12 t/m 1h.15; 1h.18 t/m 1h.20; 1h.23; 1i.1; 1i.8; 1i.10; 1i.11; 2a.5; 2c.1; 2e.1 t/m 2e.3; 2f.2; 2g.1 t/m 2g.4; 2g.6; 2g.7; 2j.1 t/m 2j.5; 3a.2; 3b.1; 3b.2; 3d.1 t/m 3d.6; 3f.1 t/m 3f.4; 4a.4
Fiscale maatregelen inzake Pensioen	<p>De kandidaat kent de gevolgen van de onderstaande ontwikkelingen en kan deze toepassen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pensioenuitkeringen mogen ingaan op de eerste van de maand; - Wegvallen 100%/70%/14% toets bij ingang pensioen (zie ook de ontwikkeling "Aanpassing eventtoets en kostprijsstaffel in besluit 	1g.5; 1h.3; 1h.13; 1h.14

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
	<p>premie- en kapitaalovereenkomsten").</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doorwerkvereiste niet langer van toepassing bij uitstel van pensioeningang van levenslang pensioen. - NP overbruggingspensioen voor halfwezen is aangepast. <p>De kandidaat kent ook de voor deze ontwikkeling relevante elementen uit de verzamelwet Pensioenen 2017 en kan deze toepassen.</p>	
Internationale regelgeving rondom privacy	<p>Per 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Vanaf die datum geldt dezelfde privacywetgeving in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens geldt dan niet meer en wordt vervangen. De AVG biedt op sommige vlakken de nationale wetgever de mogelijkheid bepalingen in het leven te roepen. Voor zover dat niet het geval is heeft de AVG rechtstreekse werking per voornoemde datum.</p> <p>De kandidaat kent de ontwikkeling, kent de gevolgen ervan binnen zijn eigen vakgebied en kan deze toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/eur-opese-privacywetgeving/algemene-verordening-gegevensbescherming#wat-merken-mensen-van-wie-persoonsgegevens-words-verwerkt-van-de-avg-5577 	4a.2
Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar	<p>Pensioenrichtleeftijd (werknemerspensioen) is verhoogd naar 68 jaar.</p> <p>De kandidaat weet wat de consequenties zijn van de aanpassing van de pensioenrichtleeftijd en/of handhaven van een afwijkende pensioenleeftijd in nieuwe en bestaande pensioenregelingen.</p>	1h.3; 2j.5
Voorwaarden individuele waardeoverdracht pensioen en bijbetalingsverplichting	<p>Met terugwerkende kracht geldt vanaf 1 januari 2015 dat (individuele) waardeoverdracht altijd mogelijk is mits bijbetalingslasten voor oude werkgever niet meer dan de maximale bijbetalingsplicht bedragen.</p> <p>De kandidaat weet dat de 6 maandstermijn vervallen, dat de gemaximeerde bijbetalingsplicht ook geldt voor kleine werkgevers en kan de gemaximeerde bijbetalingsplicht toepassen.</p>	1g.4; 1h.4; 2g.6; 3f.1
Wet op de ondernemingsraden i.v.m. instemmingsrecht	<p>Ondernemingsraden hebben instemmingsrecht over de arbeidsvoorwaardelijke aspecten van de pensioenregeling, ongeacht of de pensioenuitvoerder een pensioenfonds is, een verzekeraar, een premiepensioeninstelling (ppi) of een algemeen</p>	1g.6

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
	<p>pensioenfonds (apf).</p> <p>De kandidaat weet dat de wet is aangepast en kan de gevolgen hiervan overzien.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/34378_bevoegdheden 	
<p>Wet uitfasering Pensioen Eigen beheer</p>	<p>Toekomstige opbouw van het pensioen in eigen beheer voor de DGA is niet meer mogelijk.</p> <p>De kandidaat weet welke gevolgen dit heeft, wat de consequenties zijn voor bevroren eigen beheer pensioen en/of elders verzekerd pensioen, welke alternatieven er zijn en kan dit uitleggen en toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.belastingdienstpensioensite.nl/Standpunten%20Wet%20VPL%20chronologisch.htm (zie alle V&A's vanaf 1-4-2017) • https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/kamerstukken/2017/01/23/bijlage-novelle-peb • http://www.belastingdienstpensioensite.nl/VA_09-004_v131127.htm 	<p>1h.3; 1j.2; 1j.3; 1j.6; 1j.7; 1j.9; 1j.14*; 1j.17; 1j.18; 2h.2; 3c.1; 3g.1</p>
<p>Wet verbeterde premieregeling</p>	<p>Door de Wet verbeterde premieregeling kan pensioenkapitaal in de uitkeringsfase (deels) risicodragend worden belegd. Doorbeleggen leidt naar verwachting tot een hoger pensioenresultaat en maakt het pensioen minder afhankelijk van de rentestand op de pensioeningangsdatum.</p> <p>De kandidaat weet welke wijzingen in het wettelijk kader voor kapitaal en premieovereenkomsten zijn voortgevloeid uit de Wet verbeterde premieregeling. De kandidaat begrijpt de kansen en risico's die verband houden met het doorbeleggen in de uitkeringsfase en het aankopen van een variabele uitkering (in plaats van een vaste uitkering). Pensioenuitvoerders moeten (gewezen) deelnemers tijdens opbouwfase de mogelijkheid bieden om voor variabel pensioen te kiezen, zodat daarmee voor de beleggingen al rekening kan worden gehouden. De kandidaat kent ook de voor deze ontwikkeling relevante elementen uit de Pensioenwet en lagere regelgeving en kan deze toepassen.</p>	<p>1f.1; 1f.3; 1g.5; 1h.13; 2e.3; 3f.2</p>

* Deze toetsterm is gewijzigd ten opzichte van 1 april 2017.

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd	<p>Per 1-1-2016 is de Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd in werking getreden.</p> <p>De kandidaat kent de gevolgen van het doorwerken na de AOW-leeftijd en kan deze kennis toepassen.</p>	<p>1h.9; 1h.13; 1h.16; 1h.17; 1i.8; 3f.2</p>

Dit samenstellingsdocument is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Het CDFD aanvaardt echter geen aansprakelijkheid voor foutieve of onvolledige informatie. De verstrekte informatie is uitsluitend indicatief en kan op ieder moment zonder verdere aankondiging worden gewijzigd.